Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Jazinto Martin Garcia

Lasarte-Oria, Gipuzkoa (1912)

Aurkibidea

Biografia

Avilako La Villa de Mombeltrán herrian jaio zen 1912an, hamabi senidetan gazteena. 1913an, haimaika hilabete zituela, familia Lasartera joan zen bizitzera. Emaztea Azpeitikoa.

Zintak

LAS-062

- **Proiektua**: Lasarte-Oriako euskararen historia soziala
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Azurza, Maria Eugenia
- **Data**: 1993-12-01
- **Iraupena**: 51 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Avilatik Lasartera hamaika hilabeterekin

- **Erref**: LAS-062/001
- **Iraupena**: 0:01:23. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:23
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Jazinto Martin Garcia, 1912an Avilako La Villa de Mombeltrán herrian jaioa. Hamabi senidetan gazteena. Aita etorri zen lehenbizi lanera eta geroago famillia osoa, berak hamaika hilabete zituela. Non bizi izan ziren.

2. Etxean gaztelaniaz, baina kalean euskaraz

- **Erref**: LAS-062/002
- **Iraupena**: 0:02:00. **Hasi**: 00:01:23. **Bukatu**: 00:03:23
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:
Etxean gaztelania jaso zuen, baina kalean dena euskaraz. Jendeak ez zekiela gaztelaniaz dio. Eskolan ere baserritarrek euskaraz, ez zekiten gaztelaniaz. Bere gurasoek ez zuten ikasi euskaraz. Emaztea azpeitiarra; harekin ere beti euskaraz. Lagunekin, batzuekin gaztelaniaz eta beste batzuekin euskaraz. Neskei dantza eskatzera joaten zirenean, euskaraz.

3. Umetako jolasak

- **Erref**: LAS-062/004
- **Iraupena**: 0:00:34. **Hasi**: 00:03:31. **Bukatu**: 00:04:05
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:
Umetan eliza parean jolasten zuten, kotxerik ez zen pasatzen eta. Sokarekin, zibarekin, marruketan, korrika...

4. Eskolan gaztelaniaz; maisuak

- **Erref**: LAS-062/005
- **Iraupena**: 0:02:01. **Hasi**: 00:04:05. **Bukatu**: 00:06:06
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikasgaiak eta ikasmateriala

Laburpena:
Umetan lagunartean ikasi zuen euskaraz. Baserritarrak beldurrez bezala joaten ziren eskolara. Eskolan non ibili zen. Eskolan gaztelaniaz. Maisua, gizon handi bat, Mujika; bertakoa zen, baina gaztelaniaz egiten zuen. Gero maisu katalana: Jose Tornés. Libururik ez zuten; katoia eta arbel zahar bat.

5. Gerraostean euskaraz egitearren isuna

- **Erref**: LAS-062/006
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:06:06. **Bukatu**: 00:06:46
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika

Laburpena:
Euskaraz hitz egitearren zigorrak jartzearena gerraostean etorri zen. "Háblame en cristiano". Bere emaztearen amari isuna jarri zioten euskaraz egitearren Ordiziako feriara joanda.

6. Dotrina: apaizek jo egiten zuten

- **Erref**: LAS-062/007
- **Iraupena**: 0:00:47. **Hasi**: 00:06:46. **Bukatu**: 00:07:33
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:
Apaizekin ikasten zuten dotrina. Apaizek jo egiten zuten garai hartan. Lagun bati eta biei zer egin zieten neskekin dantza egitearren. Dotrina euskaraz eta gaztelaniaz.

7. Garai bateko maisu-maistrak

- **Erref**: LAS-062/008
- **Iraupena**: 0:01:29. **Hasi**: 00:07:33. **Bukatu**: 00:09:02
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak

Laburpena:
Maria Pilar Zubia maistra. Neskak joaten ziren harengana. Bera ez zen harekin ibili. Eskolan gutxi ibili zen. Garai hartako maisu-maistrak.

8. Gerraosteko debekuaren eragina euskaran

- **Erref**: LAS-062/009

- **Iraupena**: 0:01:01. **Hasi**: 00:09:02. **Bukatu**: 00:10:03
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Gerraostean ez zuten uzten euskaraz egiten. Gaur egun ikastolatik irteten direnak gaztelaniaz entzuten dituela dio eta baita esnea saltzera etortzen den baserritarra ere.

9. Inguruetako lantegiak; kanpoko jendea lanera

- **Erref**: LAS-062/012
- **Iraupena**: 0:03:50. **Hasi**: 00:11:22. **Bukatu**: 00:15:12
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak
- Ekonomia eta industria » Boom industriala

Laburpena:
Inguruetako lantegiak: Oriako fabrika, koko-fabrika, teila-lantegia, pintza-fabrika, Klaudio `Kojua´ abarketagilea, Mercerotarren lantegia... Geltoki inguruan soroak ziren; baserriak. Gerraostean hasi zen kanpotik jendea etortzen. Aurretik, beraiek Lasartera joan eta geroago Valladolidetik etorri ziren batzuk. Jende gehiena baserritarra zen. Golfean aberatsei poltsa eramatearren irabazten zen dirua.

10. "Aceros Lasarte" lantegia 1929an sortua

- **Erref**: LAS-062/014
- **Iraupena**: 0:01:03. **Hasi**: 00:15:49. **Bukatu**: 00:16:52
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ekonomia eta industria » Lan-baldintzak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Donostialdeko lantegiak

Laburpena:
Lasarteko lantegi handien sorrera. Luzuriaga lantegia "Aceros Lasarte" bezala sortu zen 1929an. Mutikotako lana, bi pezetaren truke. Gaztainadiak ziren asko aurretik.

11. Bandoa gaztelaniaz; aguazilak euskaraz

- **Erref**: LAS-062/017
- **Iraupena**: 0:00:40. **Hasi**: 00:18:49. **Bukatu**: 00:19:29
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Bandoa gaztelaniaz; `Olloki´ danborrarekin. Aguazila bere laguna zen; beti euskaraz egiten zuen.

12. Soldadutzako kontuak

- **Erref**: LAS-062/018
- **Iraupena**: 0:01:36. **Hasi**: 00:19:29. **Bukatu**: 00:21:05
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Soldadutza

Laburpena:
Soldadutzako kontuak. Afrikan egon zen hilabete luzez, Asturiasko iraultza tokatu zelako parean eta batzuk hara eraman zituztelako. Ez zuen euskaldunik topatu. Soldadutza "txorakeriya" iruditzen zaio, nahiz eta berak ondo pasatu zuen.

13. Garai bateko garraioak Lasarten

- **Erref**: LAS-062/022
- **Iraupena**: 0:02:42. **Hasi**: 00:24:24. **Bukatu**: 00:27:06
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autobusak
- Herria, azpiegitura » Garraioak » Trenak

Laburpena:
Lasartetik pasatzen ziren trenak. Plazaolako trena. Malda ezin igota ibiltzen zen. Ke asko botatzen zuen. Tranbia eta buztina ekartzen zuten bagonetak. Pilotan non aritzen ziren. Orduan kotxerik ez zen pasatzen. Autobusak gerraostean. Nolakoak ziren; zestoak gainean eramaten ziren. Zaldi-kotxeak, zaldi lasterketetara etortzen ziren Donostiatik.

14. Garai bateko Lasarte-Oriako dendak

- **Erref**: LAS-062/023
- **Iraupena**: 0:03:57. **Hasi**: 00:27:06. **Bukatu**: 00:31:03
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Osasun-zentroak
- Lanbideak » Negozioak, dendak

Laburpena:
Garai bateko Lasarte-Oriako dendak. Dendariak denak euskaldunak. Botikarik ez zegoen herrian eta Usurbilera edo Antiguora joan behar izaten zuten. Joxepa Txintxurretaren arrandegia. Gizonezkoen ile-apaindegiak. Harategia.

15. Garbitokia egin aurretik arropa errioan garbitzen zen

- **Erref**: LAS-062/025
- **Iraupena**: 0:01:27. **Hasi**: 00:31:15. **Bukatu**: 00:32:42
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:
Hiltegia beti ezagutu du. Iturria. Goizeko bostetan jaiki eta uretara. Jendea ilaran egoten zen zain. Garbitokia. Aurretik Zumaburura; emakumeek arropa errioan garbitzen zuten garai batean. Lejia, añila.

16. Lasarteko aerodromoak

- **Erref**: LAS-062/026
- **Iraupena**: 0:01:56. **Hasi**: 00:32:42. **Bukatu**: 00:34:38
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Beste garraio batzuk
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Hipodromoa egin zenean, bera txikia zen artean. Garai batean (gerra aurretik) bi aerodromo egon ziren Lasarten. Zapategi baserriaren ondoan egon zen aerodromo bat. Behin hegazkin batek ia baserria jo omen zuen.

17. Golf zelaia Mundu Gerraren eraginez sortua

- **Erref**: LAS-062/028
- **Iraupena**: 0:01:46. **Hasi**: 00:34:44. **Bukatu**: 00:36:30
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra aurrea » I. Mundu Gerra (1914-1918)
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Aerodromoan kanpoko jendea ibiltzen zen. Biplanoak. Golf zelaia I. Mundu Gerraren eraginez sortu zen. Garai horretan egin ziren kasinoak eta halakoak. Jende aberatsa joaten zen golfean jokatzera, baina berak ere ikasi zuen eta "señoritoekin" ibiltzen omen zen. Mutikotan golf-era, dirua irabaztera.

18. Garai baten mezak latinez; aldaketak elizan

- **Erref**: LAS-062/030
- **Iraupena**: 0:02:42. **Hasi**: 00:36:32. **Bukatu**: 00:39:14
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren jarrera

Laburpena:
Mezak garai batean latinez izaten ziren. Gerora hasi ziren euskaraz eta gaztelaniaz. Bera beti euskarazkora. Bezperetara joatea derrigorra. Brigiden komentura joaten zen bera askotan. Prozesioa ere egiten zen bertan. Elizan gauzak nola aldatu diren.

19. Garai bateko medikuak Lasarten

- **Erref**: LAS-062/031
- **Iraupena**: 0:02:19. **Hasi**: 00:39:14. **Bukatu**: 00:41:33
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:
Medikua etxeetara joaten zen. Izaga medikua. Don Jose Olano, komentuko medikua. Albaitaria Usurbildik etortzen zen. Don Josek bazekien euskaraz. Don Lucio medikua ere euskalduna zen.

20. Euskal festak; Paulino Uzkudun Lasarten golfean

- **Erref**: LAS-062/034
- **Iraupena**: 0:01:22. **Hasi**: 00:43:00. **Bukatu**: 00:44:22
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Boxeoa
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kirola » Beste kirol batzuk

Laburpena:
Euskal festak gerra aurretik, hipodromoan eta golfean. Gogoan du Paulino Uzkudunek Europako txapelketa irabazi zuen urtean izan zela Euskal Festa bat, Uzkudun golfera etorri zelako jokatzera. Bera harekin aritu zen.

21. Festa eta dantzaldi guztietara

- **Erref**: LAS-062/038
- **Iraupena**: 0:01:44. **Hasi**: 00:46:54. **Bukatu**: 00:48:38
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizaren indarra

Laburpena:
Herri guztietara joaten ziren festetara, oinez. Dantzaldiak, Txominenean, Ergobian; "Campos elíseos" Astigarragan eta beste hainbat. Zubietan ez zuten

dantza egiten uzten. "Goardak" egoten ziren zaintzen eta bikoteak banatzen zituzten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.
2026-11-13

CC-by-sa | **Ahotsak.eus**
Badihardugu Euskara Elkartea
Markeskua Jauregia, 20600 Eibar
943121775 - ahotsak@ahotsak.com